

Universitätsbibliothek Paderborn

**De contritionis veritate aureum opus Fratris Joa[n]nis
Viualdi de Monte regali. ordinis fratrum predicatoru[m]
sacre pagine professoris**

Vivaldus, Joannes Ludovicus

[Augsburg], 1518

VD16 V 1772

Quartu[m] remediū[m] [con] luxuria[m] est abstinence[m] cibi [et] pot[us]:
q[uia] sine cerere [et] baccho friget ven[us]. S[...] videam[us] p[ri]mo
q[ua]ntu[m] valeat parcitas cibi [con] venerea.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30734

De remedis cōtra

Quartū remediū q̄ luxuriā est abstinentia cibi z pot⁹: q̄ sine cerere z baccho friger ven⁹. S; videam⁹ p̄mo q̄ntū valeat parcitas cibi q̄ venerea.

Sicut abstinentia est mater sanctitatis: ita voluptas mater est egritudinis
s vt ait Hiero. Ido Darc⁹ nulli⁹ in libro de senectute: ita inq̄r. Diuine em̄ Plato esca maloz appellat voluptate q̄ ea homies captant vt pisces

Et itez in eodē libro ait. Impedit ei cōsiliū voluptas rōni inimica ac mentis v̄tra dicā p̄stringit oculos: nec habet vllū cū p̄tute cōmerciū. Hinc Hieron.

ad Nepotianū de vita clericoz: epla incipit. Petis a me Nepotiane: ita inq̄r. Pulcre d̄r apud grecos z nescio apud nos eque resonet: pinguis v̄ter non ḡt̄

gnit sensum tenuē. Et ad Brisogonū monachū: epla incipit. Qui circa affectus mens sit: ita ait. Cū saturitate succedit obliuio rādū nescitura qd̄ cupi⁹

ac q̄dū memoriā reuocauerit esuriet. S; q̄ abstinentiaz tēperātia ac parcitas ciboz sint optimū remediū aduersus luxuriā. Ecōtra p̄o: Ventrīs ingluuies

z ciboz saturitas seminariū libidinis: multiplici testimoniō p̄bati p̄t. Nota in p̄mis p̄la aurea dicta d̄lū Hieronymi ad h̄positū. Nā ad Eustochium

p̄ginē: d̄r sic. Pudicitia tuta esse nō p̄t nisi p̄ abstinentiā. Et ad rusticum monachū: epla incipit. Nihil ch̄tiano felicitus: ait. Vodicus z temperatus

bus z carni z aie vtilis est. Et ad m̄rem z filiā in gallia cōmorātes: epla incipit. Retulit m̄bi quidā frat̄ e gallia: inq̄r. Difficile inter epulas suat pudicitia.

Et itez in eadē epla: d̄icit sic. Quid tu facis puella sani corpis / delicata pinguis / rubēs / estuās / inter carnes inter v̄na: z balneas iuxta maritimas: iuxta

adolescētulos: que z si rogata nō feceris tū de forme pures testimoniū si rogeris. Itez Hiero. ad p̄machū in defensione libroz q̄ Iouinianū. Nō intitatur epla: sed liber apologeticus ad p̄machū. Et incipit liber: q̄ ad te huc

usq; nō scripsi causa fuit silentiū tuū: d̄r sic. Quid nobis s̄p̄tis illudimus z irā sc̄mur: si sudātib; nobis semp ad costū p̄m̄ta pudicitie venegenē. Volumus

opipare comedere: vroz adherere p̄plexib;: z in numero p̄ḡnū z viduaz regnare cū ch̄o. Idē ergo habebit fames p̄m̄tū z ingluuies: sordes z m̄dicie: sacc⁹

z sericū: Lazarus recepit mala in vita sua: z diues ille purpuratus crassus z n̄t̄idus: fructus est carnis bonis dū v̄ueret. S; diuersa post mortē tenent loca.

Diserie delit̄ijs z delit̄ie miserijs cōmutant. In nostro arbitrio est vel Lazarū seq̄ vel diuītē. hec Hiero. Et in .j. li. p̄ra Iouinianū ait hieronym⁹. Esus

carniū ventrisq; saturitas seminariū libidinis est. Itez Hieronymus ad Furriā de viduitate seruāda. epla incipit. Obscra l̄ris z supplicat̄ dep̄caris vt tibi scribā: d̄r sic. Nihil ita sc̄ias cōdecere ch̄tians adolescentib; vt esum olerū. Et

infra ita subiungit. Nōnulli vitā pudicā appetētes in medio st̄nere corruunt dū solā carnū abstinentiā ponderāt z leguminib; stomachū onerant. Et itez

in eadē epla d̄r sic. Que moderate parcesq; sumunt̄ innoxia sunt. Et vt qd̄ sentio loquar. Nihil sic inflāmat corpora z titillat mēbra genitalia sicut indiget̄

stus cib; ructusq; conuulsus. Parcus cibus z semp venter esuriet̄ triduanis se lunijs p̄ferat. Quicqd̄ seminariū voluptatis est venenū pura. Et multo meli⁹

us est q̄tidie paz q̄ raro satis sumere. Pluua illa optima est q̄ sensim descendit in terras. Subt⁹ z n̄m̄t⁹ imber in p̄ceps arua subuertit. Quādo comedis

cogita qz ventri obtēperandū nō est: statim tibi orandū ilico z legendū sit. hec Hiero. Etia Aug. in sermone. liij. de ieiunio. xl. sic d̄r. Videre q̄o q̄ntū sit

inter ieiunūz saturitatē: inter ventrē vacuūz pulmōes epulis estuātes. Moy ses q̄ ieiunauit deū vidit: plus q̄ comedit z bibit̄ idola fabricatus est. Quid de Moyse loq̄r z israelitica m̄t̄itudine: Ipe p̄nceps generis n̄i q̄dū nō comedit in paradiso fuit statim vt comedit de paradiso esec⁹ est. Qui in paradiso del̄ p̄go fuerat: electus de paradiso cognouit Eua v̄roz suam. Semp em̄ saturitati cōiuncta est lasciuia. Uicina sibi sunt v̄ter z genitalia: p̄ mēbroz or̄

Nota aurea iniaz

Notaverba aurea hieronymi.

diſne ordo victoꝝ eligit. Eiecit nos etib; de paradifo: reducat eſuries. Hec Au-
gu. Ambroſius q̄q; in epla quā ſcribit vercellenſi eccleſie: ita inq̄r. Quid autē
pulcrius abſtinentia eſſe pōt q̄ facit etiā iuuētutis annos ſenſcere vt fiat mox
ſenectus. Nāq; vt redūdantia ciboꝝ ac temulētia etiā marurtoꝝ etas caleſcit
Ita mitigaſ iuuētutis ferocitas epulaz p̄ſimonia. Libo em flāma alit ac deſi-
ficat. Siquidē fenū: ſtipula: lignū: oleū: alia hmōi alimēta ignis ſunt q̄b; paſci-
tur: ea ſi detrahas: vel non ſuggeras etiā ignis ſopit. Similit̄ q̄ vapor corpis
inſtruēs libidinē cito alit aut m̄nuſt: cibo excitat: cibo ſoluit. Hec Ambroſi.

Et deuot⁹ doctor Bern. in epla ad Robertū: d̄r ſic. Vlnū z ſicera muſum
z pinguta corpori millrāt nō ſp̄it: fr̄turis nō aīa ſaginat: ſed caro: p̄per: z̄nū
ziber: c̄imīnū: ſaluſa: z mille hmōi ſpēs ſalſamētoꝝ: palatū delectat ſz libidinē
accēdūt. Prudent ſobrieq; puer ſanti ſatis eſt ad omē p̄dimentū ſal cū fame: q̄
ſola nō expectata neceſſe eſt alias atq; alias ſuccis extraneis p̄fici p̄mixtiōes:
q̄ videlicet z palatū reparēt: gulā puocēt: excitēt appetitū. Hec Bern. Nota
quātā moderantiā tā in cibo q̄ in potu ſeruauerit deuotiſſim⁹ doctor Bernar-
dus vt ſuā pudicitia custodiret. Nā de ſe in quodā ſmone: ita inq̄r. Abſtinebo
a vino qz in vīno eſt luxuria: aut ſi inſirm⁹ ſum modico vtar. Abſtinebo a car-
nib;: ne dū n̄m̄is nutriā carnē ſimul z carnis nutriā vicia: Panē ip̄m cū men-
ſura ſtudebo ſumere ne onerato ventre ſtare ad orandū tedeat. Sed ne ſimpli-
et quidē aqua in gurgitare me aſſueſcam ne diſtenſio ventris vſq; ad titillatio-
nē p̄tingat libidinē. Hec Bernardus. Patet itaq; q̄ abſtinentia eſt optimū re-
mediū p̄ra venerea. Sicut em ignis extinguitur lignozum ſubtractione: z
aquarū inuſſione. Sic pariſ luxuria duob; modis extinguit: ciboꝝ ſubtractio-
ne: quia ſicut ille qui ligna ſubtrahit ab igne: ignem extinguit: ſic qui cibum
corpori ſubtrahit luxuriam refrēnat z impedit. Unde Bernardus ait. Car-
nem oportet reſtringere nō extinguerē: reprimere non opprimere: ſeruat non
ſeuat: ancilleſ nō domineſ. Alioquin qui ſm carnem vixerit moriet. Secun-
do ignis materialis extinguit aquaz inuſſione: ſic luxuria vel ignis carnalita-
tis extinguit cū oratiōe z lachrymaz inuſſione. Idcirco nō m̄z ſi eo tpe q̄n il-
li vetuſtiſſim⁹ p̄res n̄ri q̄ ſolūmodo comedebāt ſimplicia: florebat p̄tutes tēpe-
ratiō: pudicitia: caſtitas: honeſtas: p̄tinentia. p̄ginitas. Hinc Iuuenal. in ſaty-
ra. vj. z eſt p̄ncipiū ſatyre: ſic ait.

Nota mo-
derantiā
Bernar.

Credo pudicitia: ſaturno rege moratam
In terris: vſſamq; diu: cū frigida paruas
Preberet ſpelunca domos: ignēq; laremq;
Et pecus z dominos: cōmunis clauderet vmbra.
Silueſtre montata thorum: cū ſterneret z vxor.
Frondeb;: z culmo vicinarūq; ferarū
Pellibus. Hec Iuuenalis. Et dicitis ergo liquet ad purum q̄ ſatietas n̄m̄ia:
prouocat hominem ad venerea: ſed parcitas z abſtinentia custodes ſunt hone-
ſtatis atq; pudicitie.

Quintū remediū p̄ra luxuriā eſt fugere potū vīni. nā vīnū imoderate ſum-
ptū eſt fomentū libidinē vt dicemus.

Vnes ſapiētes vna voce affirmāt q̄ vīnū imoderate ſumptū ſit fomē-
tū luxurie: ideo vīnū d̄r a vena eo q̄ venas ſanguine cito repleat: ex qua
repletiōe cauſat abundantia calorē z alteratio ſpirituū z inde incitāſ
corpus ad venerea. Hinc Salomon Prouer. xx. ca. ait. Luxuriōſa res vīnū et
cōrumelſoſa ebrietas: quicunq; hīs delectatur nō erit ſapiens. Nota q̄ ſignā-
ter dicit luxuriōſa res vīnum: quia ſm Thom̄ in. ij. q. cxlvj. articu. vij. in re-
ſponſione ad p̄mū argumentū. Ad actū generationis tria p̄currūt: ſcilicet ca-

Vlnū eſt
fomentū
luxurie.